

ROZLICZNY (1179) *ai*

rozliczny (1160), **roźliczny** (19); roźliczny *RejFig, ReszList, GórnRozm* (2), *WysKaz, WitosłLut, SkarKaz, KlonWor*; rozliczny : roźliczny *BierEz* (4:2), *RejWiz* (83:1), *OrzRozm* (5:1), *RejZwierc* (139:1), *KochPieś* (4:1), *PowodPr* (6:1), *GosłCast* (3:1), *PaxLiz* (2:2), *KlonFlis* (4:1).

o jasne.

comp i sup (2+2) (na)rozliczni(e)jszy (4); na- (1), n(a)- (1).

sg m N rozliczny (9). ◊ *G* rozliczn(e)go (9). ◊ *D* rozlicznému (2); -ému (1), -(e)mu (1). ◊ *A* rozliczny (2). ◊ *I* rozlicznym (8). ◊ *L* rozlicznym (2). ◊ *f N* rozliczná (10), rozliczn(a) (2). ◊ *G* rozliczn(e)j, rozliczniejsz(e)j, narozliczniejsz(e)j (23). ◊ *D* rozliczn(e)j (3). ◊ *A* rozliczná (10). ◊ *I* rozliczná (11). ◊ *L* rozliczn(e)j (4). ◊ *V* rozliczná (1). ◊ *n N* rozliczn(e) (12). ◊ *G* rozliczného (39); -ého (1), -(e)go (38). ◊ *D* rozliczn(e)mu (2). ◊ *A* rozliczn(e) (20). ◊ *I* rozlicznym (11), rozliczn(e)m, narozliczniejsz(e)m (5); -ym *BierRozm, LubPs, RejWiz* (2), *RejPos, RejZwierc* (2), *ArtKanc, LatHar* (2), *PowodPr*; -(e)m *RejPs* (4), *GliczKsiąż.* ◊ *L* rozlicznym (8) *WróbŻółt, LubPs, RejAp, LatHar* (4), *WujNT*, rozliczn(e)m (3) *FalZioł, RejPs* (2). ◊ *pl N m pers* rozliczni (19). *m an* rozliczni [*cum sb: ptacy, ptaszkanie*] (4). *subst* rozliczné (126); -é (4), -(e) (122). ◊ *G* rozlicznych (249), rozliczn(e)ch (1) *FalZioł.* ◊ *D* rozlicznym (24), rozlicznem (4) *RejPs* (2), *MurzNT, Diar*; -ęm (1) *MurzNT*, -(e)m (3). ◊ *A m pers* rozliczn(e) (21), rozlicznych (2) *LibLeg, RejZwierz.* *subst* rozliczné (277); -é (12), -(e) (265). ◊ *I m* rozlicznými (64), rozlicznymi (22); -ými *RejPs* (5), *LubPs, BielKron, WujJud, SkarŻyw, WujNT* (3), *GosłCast, PaxLiz, MurzHist*; -ymi *BielŻyw, KromRozm I, NiemObr, GrabowSet*; -ými : -ymi *RejWiz* (5:1), *RejAp* (8:11), *RejPos* (14:3), *RejZwierc* (11:2), *LatHar* (11:1); ~-ými (1) *GosłCast*, -emi (1) *MurzHist*, -(e)mi (62). *f* rozlicznými (46), rozlicznymi (13); -ymi *BielŻyw, LubPs, RejZwierz, GórnDworz, HistRzym, BiałKaz*; -ými : -ymi *RejWiz* (2:1), *RejAp* (4:4), *LatHar* (5:1), *WujNT* (1:1); ~-ými (1), -(e)mi (45). *n* rozlicznymi (15), rozlicznymi (5); -emi *RejPs* (2), *RejPos* (2), *RejZwierc* (2), *WujJudConf, KochPieś, ArtKanc, LatHar, WujNT, PowodPr*; -ymi *KromRozm I, RejWiz, OrzQuin*; -emi : -ymi *RejAp* (3:2); ~ -emi (1), -(e)mi (14). *m a. n* rozliczn(e)mi *LatHar* (2). ◊ *L* rozlicznych (88). ◊ *V subst* rozliczn(e) (1).

Składnia comp: rozliczniejszy niżli co (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI w. (dwa z niżej notowanych przykładów).

1. Występujący w wielkiej ilości; *varius Vulg, Calag, Cn*; *innumerus Mącz* (1149) : *Innumerus, Rozliczny/ rozmáyity. Mącz* 253b; *Calag* 343b.

a. W funkcji zbliżonej do liczebnika nieokreślonego; w połączeniu z rzeczownikiem = wielu, wiele (różnych) kogo, czego, też: wiele przykładów czego; *diversus HistAl, Vulg, Cn*; *multiformis PolAnt, Vulg, Cn*; *multus, plurimus HistAl, Vulg*; *frequens Vulg*; *mixtus PolAnt* (1101) :

Z rzeczownikiem w *pl* (961): Poczynią się rozliczne á známienite Báśni *BierEz* H2v, A3v, M3v, Q2v; Y vkázali sie ijm rozliicznij [!] ięzykowie iako ogień/ Bo duch święty pádl na wffytki/ w ofobie albo podobieńftwie ięzykow ogniftych. *OpecŻyw* 175v; *ForCnR* D2v; De nominibus artificum. *Namen der handtwer.gen* [*Mymer*²: handtwerger]. *Imiona rozlicznich rzemieśników. Mymer*¹ [45]; De armis. *Namen mancherley. ftreyts waffen. Imiona rozlicznich rzeczy woiennych. Mymer*¹ [45], 26, 31v, 38v, [45] [4 r.], [45]v [6 r.], [46]; *MetrKor* 57/117, 119v, 59/276, 281; á z tąđ będziefz baczył

iako maż poznać rozliczne niemocy. *FalZioł* V 2, [*7], III 23a, 25d, IV 45d, V 47; *BielŻyw* 14, 74, 143, 160; Poetow też to iest wymyślkow nie opuścżaymy, bowiem oni rozliczni á wielomyślni są *BielŻywGlab nlb* 11; *BierRozm* 21; Náuczył nas [*Pan Bóg*] zakonu/ przykazania swego Przez rozliczne proroki/ przez syná swoiego *KlerWes* A; *WróbŻołt* A3v; Dzięki za dobrodzieystwa rozliczne. *RejPs* 33v *marg*; rozlicznymi rzekámi rofkolśnie płynącemi raczył rozgraniczyć iá [*tj. ziemię*]. *RejPs* 34v; A rofkolśniąc nádniemi [*źródłami*] rozliczne zwierzętá/ ochładzaią łobie prágnienie *RejPs* 152; Tu sie dopiero podniołlá frogość ręki nad niemi páná náłśego ták iż rośprośły po rozlicznych kráynach łpołeczność ich *RejPs* 157v, 16v, 26v, 36v, 43, 58 (69); Czefarż Thur. połlal dwv Baschv kv Bvdzinyv asnymi roflicznych rzemieśnykow Budownykov *LibLeg* 11/13; A ták dzifia ludzie prołci Ważá sie rozlicznych złołci *RejRozpr* Bv, A4v, F, K2v; *LibMal* 1544/88v; Przyłas potym W K M w młodołci łwoiey w rozliczne przygody *RejJóz* A2; Iakob dziekuje panu Bogu za rozliczne błogolawienłstwa kthore nad nim okazać raczył. *RejJóz* A5; Dałes dziatki pocłiwe/ ku moiey radołci Wywodzác mię wielekroć/ z rozlicznych [!] trudnołci *RejJóz* A5, A5v, E8, G, G2, I (11); *SeklKat* S2; Iest też zalię łtan niektery Wymyłony nad łtan boży. Są rozliczny zakonniczy I ktorzy są przytem inłzy. *RejKup* b2v, b2v, F, Ov, bb7v, ee8; *HistAlHUNG* A4; Luter [...] krzełciyańłstwo ták dawno záłzłe y od Bogá opułłczone oświecił/ á z rozlicznych á nyeznośnych błędow wyrwał. *KromRozm* I Fv, D3v; *MurzNT* 73v, 103v; *Diar* 21, 71; *BielKom* G6v; Nyeche nye máżę rąk łwych rozlicznymi grzechy. *LubPs* I4v, A5v, K3 *marg*, M3 [3 r.], M4, T3 *marg* (31); *KrowObr* 51v, 108; Ná łzyi łáncuch wiłi/ ná páłcoch pierłcienie/ W ktorzych sie łłną z dáleká rozliczne kámienie. *RejWiz* 11v; iż łmierci rozliczne/ Ták hániebnie morduią ty narody łliczne. *RejWiz* 86; Widzilł miáłtá y zamki/ rozliczne kołcioły/ Widzilł włzytkę rodzinę/ włzytki przyiacioły. *RejWiz* 120v; Ktory [*diabeł*] nawięcey pilen/ áby rołtyrk mnożył/ Rozlicznymi fráłunki ludzkie łtany trwożył. *RejWiz* 187v, A9, 2v, 3, 4, 5 (60); bo rozliczne są przypadki ná wojnie: á iuż teraz tego/ iuż záł onego zábia miecz *Leop* 2.Reg 11/25, 4.*Esdr* 5 *arg*, *Judith* 6/13, *Iob* 20/1, *Luc* 10/40; *OrzList* e4v; PAnie rymem iednemu łiftek nápiłáły/ Ze rozłicznych owocow przeł nágotowáły. *RejFig* Cc4v; IDzyełł potym do kuchniey/ gdzye wreią potráwy/ Wymyłalł rofkázuiąc/ rozliczne przypráwy. *RejZwierz* 142, 3v, 8v, 17v; Niechayzeć powiedzú ci co są odkupieni od Páná/ á ktore wykupił z ręki okrutnikow. Y kthore zgromáđzil z rozlicznych ziem [*de terris congregavit*] *BibRadz* Ps 106/3, 4.*Esdr* 6/44, 2.*Mach* 12/13; są tu rozliczne rozlicznych ludzi przełiwko rozlicznym kácerzom píłmá *OrzRozm* P3v, F3v, Gv; Mánuel [*cesarz Bizancjum*]/ ten włtápił w kłáłtor náplodziwłzy rozlicznych złołci. *BielKron* 169v, 264, 278v, 281, 333v; Diverse, Rózne rozmáycie/ ná rozlicznych mieyscách [!] y tám y łám. *Mqcz* 488a; *OrzQuin* Fv [2 r.], F3, I3v, N3, Y; *SienLek* 25, 30, 68v *marg*; *LeopPrzep* B3; iż głos iego był iáko głos wod rozlicznych. *RejAp* [14]v; O rozlicznełł głofy á dofyc łtráłzliwe do náłzych vłzu przychodzú s tego tho máyełtatu Pánłkiego łwiętych Pátriárchow [...] y Męczennikow rozlicznych. *RejAp* 49v; Ci zálię łprzełwicy wzburzaią głofy fáłełzne rozlicznych Heretikow/ rozlicznych fáłłszeroz á wymyłłczow nád wolá Pánłkú *RejAp* 102v; Słuchayze iż ten Gog y Magog/ to iest ci rozlicznie [*lege: rozliczni; lekcja rozlicznie mniej prawdopodobna*] ludzie złołciwi frodzy á niepobożni/ ná vdřęczenie tych to wiernych Pánłkich mieli powłtác *RejAp* 170, AA4v, AA6, AA8 [3 r.], AA8v, BB2v [2 r.] (127); *Górndworz* Y2v; Hłłtorie rozliczne z Rzymekich y też z innych dzieiow wybráne. *HistRzym*

[2]; PierwŹy łyn z tych [trzech urodzonych] [...] naukę Kriřtowę [...] wzgárdził/ zádawaiąc rozliczne rány iego flugam od bogá połłány. *HistRzym* 102, *ktv*, 6v, 27, 67v, 73 (10); [orzeł] Wzgorę lata pod obłoki/ Przepátuiąc łwiát łzyroki/ Y iego rozliczne łprawy/ Iáko ptak Krolewłki práwy *RejPos* A2; włpomni łobie onę odpowięź Páná łwego/ [...] gdy mu [Szatan] rzekł [...] vkazawłzy mu rozliczne bogáctwá łwiátá thego/ náłłáduy mie á czyn łwolá moię *RejPos* 115v; Y powięda tu Pan/ iż napirwey Duch Boży łwiát będzie karał/ [...] z grzechu. Pátrzayże iż Pan mowi z grzechu/ á nie z grzechow rozlicznych. *RejPos* 129v, A6v, 1v, 6v, 14, 15v (113); *RejPosWiecz*² 94v *marg* [2 r.]; *BiałKat* 151, 168v; *BielSat* D2v, G4; *GrzegŚm* Av; *HistLan* D2v; *KuczKat* 210; Coż wżdy łobie pomyłłiz moy łtárułzku miły/ Gdy ták łłyzłyz o łobie rozliczne nowiny. *RejZwierc* 180; Piłál teź [Rej] dla dobrych towarzylzow díalogi rozliczne *RejZwierc* Aaav, Av, B2v, B4v, 2v, 8v (100); *BielSpr* 50; cołmy w tym łławnym Krolełtwie W.K.M. vználi záwiędzienie w rozliczne báłwochwáłłtwá *WujJud* 12v, 29; ktorzy Náukę o Pokućie y o odpułzczeniu grzechow błędy rozlicznemi popłowáli *WujJudConf* 246v, 10v, 118, 129, 246; *RejPosWstaw* [1102]v, [1432]v; *BudBib* 2.Mach 12/13, 2.Par 32/27; *MycPrz* I B4v; iáka teras roźnoć iełt [w] wierze/ [...] że co rozumow/ to confesy rozlicznych *BiałKaz* Iv, I3v; *CzechRozm* 54; *PaprPan* Aa3 [2 r.], Cc3; táką zwiáłką iednoć fię czyni w ludziech/ ktorzy po włzytkim łwiećie y po rozlicznych łtronách miełzkaíac iednym cíátem łá kołciólá Chryłtułowego. *SkarJedn* 40, 110, 370; Więć teź w rozlicznych łtrofkách łtrawili łwé łátá/ Y przed czálem nedźnego dokonáli łwiátá. *KochPs* 116, 117; *SkarŻyw* A3, A3v, 80, 334; gdyż zakon on tyłkoź záfádzony był w pokármách y nápoíách/ y rozlicznych kápielách *CzechEp* 33, 362; *NiemObr* kt, 3, 11, 55, 91, 153; *KochFr* 97; Tu fię łkápnych płzczołek roie zwabiły bez wiełci/ Tu zniolły z rozlicznych kwiatkow wyłfyáne trełci. *KlonŻal* C4v, D2; *WerGołc* 226, 235; *BielSen* 17; *KochPieł* 11, 72 [2 r.]; A rozliczni ptacy wkołó/ Ozywáíá łye wełóło. *KochSob* 70; Będziećie w nienawiłci v włzech dla mnie włzędzie/ ćierpiąc teź połmiewánie, y rozliczne nędze *ArtKanc* I20, B6v, H15, I3, I3v, I18 (10); *BielRozm* 27; *GórnRozm* M3; *KochProp* 7; *KochWr* 21; *GostGosp* 128; *GrabowSet* A3, X3v; *KochFr* 28; Wylíczenie rozlicznych authorow/ z ktorzy te modlitwy łá zebráne. *LatHar* +6 *marg*; Iezu rozlicznemi łtározakonnemi figurámi wyrażony *LatHar* 335; Ma tytuł łwoy duchowny ten Wianek/ od Wieńcá/ z rozlicznych wonnych kwiatkow vwitego. *LatHar* 508, *kt*, +3, +4v [2 r.], +5, +5v (101); *KołakCath* B; włzyłcy ktorzykolwiek mieli choruiące rozlicznemi niemocámi/ przywođzili ie do niego. *WujNT* *Luc* 4/40; Páweł nie brał żywnoći od Korynthian [...] Choć mu to było wolno czynić/ iáko rozlicznemi dowody pokázuie. *WujNT* 1.*Cor* 9 *arg*; Męki piekielne rozliczne y łtráźne. *WujNT* Aaaaaa4, 13, 72, 382, 392, *Act* 18 *arg* (13); *WysKaz* 3, 7; *SiebRozmył* K4v; *SarnStat* 1305 [2 r.]; Y máíac tám wylíczáć wielkie á rozliczne dobrodzieyłtwá Bołkie ku ludowi onemu [...] wzywa ná łwiádectwo niebá y źiemie *PowodPr* 18, 12, 30, 40, 52; *SkarKaz* 486a; *CzahTr* B2v; *GołCast* 13, 14, 22; *PaxLiz* Cv, Dv, D4, E4v; Spoilá fię [ojczyzna] z członkow rozlicznych/ z Polakow/ z Litwy/ z Rułi/ z Prułow/ Iłlantow/ Zmodźinow *SkarKazSej* 676a; Od niego [pająka] przewyłk tkacź cwelichow łlicznych/ Wzorow rozlicznych. *KlonFlis* E3v, B4v, C2v, D2, G2; *KlonWor* 30, 42; *SzarzRyt* C2v.Cf W połączeniach pleonastycznych, W powtórzeniu intensyfikującym, Wyrażenia, Szeregi.

Z rzeczownikiem w sg [w tym: rzeczownik nieosobowy (135)] (136): Gdy w igrzysku ludzie byli/ Ná rozliczną grę pátrzyli. *BierEz* E3v; De vestibus. Namen mancherley kleyder. Imiona szat y odzienia rozlicznego. *Mymer*¹ [45]v, 20, 28v, [45]v; *FalZioł* III 23a, V 69v; *BierRozm* 8, 14; *WróbŻołt* A5; A ták wy fynowie przebrani zrozlicznego pokolenia kochaycie sie oględując zebranie miałta tego *RejPs* 72; Tu Dawid po zwycięstwie rozlicznem gdy poliadał Mezopotanią dawa chwałę bogv á przywłałcza to możności iego *RejPs* 87v; SŁuńnie nam to wślem przyftrogi: ábychmy spóleczenie vznawali dobrotliwości páná swoiego/ á zwłałcza my ktorzychmy możnością iego wyzwoleni z rozlicznego vdręczenia wállego. *RejPs* 159; Wślytki káty ich fá rozlicznego bogactwá nápełniony á zobory ich rozlicznich bydłat trzody wychodzą *RejPs* 213, 47v, 61, 65, 74v, 80v (20); Grzech iest rozliczny/ Pyrworodny grzech zowień skazenie natury názey [...] Grzech vczynkowy iest wśelka żądza [...] *SeklKat* Q4; Tocz Panowie/ tem tak trzeba Rozliczney spife [*lege*: spiże] do Nieba Ale ya tak ku tey sprawie Tuż yde oczudzey ftrawie *RejKup* v4; A tych [*frasunków*] vlzenie [...] przychodźić ma/ iedno z rozliczney krotofile/ ktora gdy bywa s pożytkiem złączona/ kazdy fye w niey oobliwie kochać może. *HistAlHUNG* A3; *GliczKsiąż* N; Przeto w rozlicznym pyenyu zawnždy wyznam tobye [...]. Ięzyk moy po wślytki dni rośprawyć będzie/ Sprawyedliwość twą *LubPs* Q3v, M4v, P3v, T3; Drzwi sztukwárkiem rozlicznym dziwnie nákrapiáne *RejWiz* 11v; Bo nie baczy pod trawą iż dziwnego gádu/ Tái sie zawnždy pod nim rozlicznego iádu. *RejWiz* 12; Tákżec ludzyom nędzny świat rozliczney nádzyeie Dodawa *RejWiz* 34v; Nieśifz k niemu przyśmáki z rozlicznego zyołká. *RejWiz* 80v, 31v, 121, 147v, 177v; nápełniłem go [*Beseleela*] [...] vmieniem we wśfelkiey sprawie/ ku wymyśleniu wślytkiego co iedno kolwiek mogło by być z dowcipem vdziałáno [...] z kámieniá drogiego/ y zrozlicznego drzewá [*ex ... diversitate lignorum*]. *Leop Ex* 31/5, *Ez* 27/9, 22; *BibRadz Eccli* 33/11; Słyżelichmy iuz szyroko ftáchy/ okrucieńtwá/ á rozliczne zátřęszenie ziemie *RejAp* 66, 79v, 96, 183; á sam mu [*Bóg człowiekowi*] służyć chce: iákoż vřtháwiczenie służy/ wedle człowieczeńtwá swoiego/ opátrznocią á rozlicznym stáraniem swoim. *RejPos* 345; Wielz też iuz z rozlicznego písmá świętego [...] o dziwnych á rozlicznych pociechach iego. *RejPos* Ooo4v, 3v, 87, 146v, 214, 267 (10); A iákifz tho ciężki zakon [*tj. obowiązek przestrzegania przykazań bożych*] proszę cie? á iákafz tho niewola? Nie zakonći to/ nie niewolać to/ álec to owśzem rofkołz á krotofilá [...] w pokoju iáko y w bogactwie/ ták też y w rozliczney rofkołzy iego. *RejZwierc* 256v, 40v, 131v, 156v; ktora [służbę bożą] Antychrist spługáwić miał, y spługáwił duchownym wśzeteczeństwem: á to, bálwochwálistwá rozlicznego náwymyślawśzy *CzechEp* 416; *RejPosWstaw* [1103]v; *ArtKanc* D12v, I2v; W morzu/ rozliczny dźiw iest zátáiony *GrabowSet* Lv; Bez twey pomocy życzney [...] Lácno mnie zwalczy/ Smok w złości ćwiczony/ Trudno/ řtuce rozliczney/ Vlec duřzá ma/ zdrády okoliczney. *GrabowSet* S4v; iuzefmy do tych czásow przyřzli/ w ktore według Pánřkiego Proroctwá/ miłość Boża řrodze gáfnąć/ á niepráwość rozliczna rozmáicie się krzewić miałá *LatHar* +6; Twoje miłosierdzie rozliczne Pánie Iezu Chryřte wyślawiamy *LatHar* 99; Rozliczne karánie ná grzeřzniká (przypada) *LatHar* 161; Tys iest oná błogóřłáwiona niewiářtá/ [...] řławna rozliczná y okazáła cnotá *LatHar* 464; Pánno okazálymi cnotámi/ y rozliczná řářká znácznie ozdobia *LatHar* 500; ná máiętnoř ludzká/ [*przypada*] ták rozliczny nieprzyaciel/ y řzkodźcá/ rdzá/ mol/ y złodźiey *LatHar* 601; weyřrzy ná duřze chyřtořcią řzátáńřká [...] połowione: áby ři ktorzy się błędem rozlicznym vpłátáli [...] vpor kácerřki wśelki

złożyli *LatHar* 621; Miesz kami/ z ráiu rokofznego wypędzeni/ ná ziemi/ rozliczney odmiánie podlegley. *LatHar* 668, 7, 33, 79, 84, 89 (43); áno tu drzewá ochędożné/ tu fontany/ [...] á nižéy ftrumienié wód żywych [...] opływáią [...] fczépu rozlicznému wzroftu dodáwáiąc *SarnStat* *3v; *WujNT* 443, 1.*Petr* 4/10; kupiectwem rozlicznym/ [...] iáko morzem wálnym/ wielkie doftátki do nas wpływáią *PowodPr* 25; *GoslCast* 55. Cf *W połączeniu szeregowym, W połączeniach pleonastycznych, Wyrażenia, Szeregi.*

W połączeniu szeregowym (1): A iż ná niebie wielką á rozliczną á dziwną rozność duchow fwiętych [...] fthworzyć raczył *RejZwierc* 1v.

W połączeniach pleonastycznych z innymi określeniami wielości [w tym: z rzeczownikiem w pl (29), w sg (3)] (32): *ForCnR* A2v; byłá tám ziemiá bárzo dobra/ ále w niey było wiele rodzáiow rozlicznych [*multa genera*] węzow. *HistAl* H2; vftawili rozlicznych fwiąt wielki poczet *MurzNT* 111; Azałz máło ná fwiecie tych rozlicznych błędow *RejWiz* 183, 154v, 161; *OrzList* h3; *OrzRozm* P3v; *RejAp* 184v; iefliże nie leżyfz iáko on Lázarz będącz pełen rozlicznych grzechow *RejPos* 164v, [292]v; iákoż o tym dość pílmá rozlicznego mamy. *RejZwierc* 126v, 22v, 98v; Tyś mię był práwie w morze trófk rozlicznych wpráwił *KochPs* 104; [...] máiąc taką wielką rozlicznych niezbożności Papiefkich/ obfitość *CzechEp* 385; gdybyście/ tám rzucili oczy/ [...] Gdzie wielkość liczby wdzięczności rozlicznych *GrabowSet* X; Zmiłuy fię nádemną/ według mnoftwá rozlicznego miłofierdzia twego. *LatHar* 28 [*idem*] 146. Cf »wiele rozlicznych«.

W powtórzeniu intensyfikującym: »rozliczne a rozliczne« (1): Tákże Kordiąki/ pleury/ dycháwice/ kurcze/ remy/ zgági/ y rozliczne á rozliczne niemocy/ ktoremi frodze á frodze Pan karze niewierniki fwoie. *RejAp* 132.

W charakterystycznych połączeniach: rozliczne(-y, -a, -i) anioły(-owie) (3), autorzy (3), bałwany (2), bałwochwalstwa(-o) (3), błędy (błąd) (15), błogofławieństwa(-o) (12), bogactwo(-a) (6), bogowie (3), burdy (4), burzki, bydłéta, cętki, chwały(-a) (6), chytrósci, cnoty(-a) (8), cudy(-a) (8), czasy, dary (13), dekreta(-y) (dekretały) (4), dobro, dobrodziejstwa(-o) (41), dowody (3), drogi (5), drzewa(-o) (7), duchy (dusze) (2), dzielności, dziękowania(-e) (dzięki) (4), dziw(y) (3), frasunki (3), głos(y) (17), gory (3), gościńce (3), grat, grzech(y) (19), gwiazdy, handle, heretycy (3), historyje (2), hojności (2), jedła, języki (8), kacerstwa (3), kacerze, kaci, kamień(-nie) (kamyczki) (5), kaplice (2), karanie, karmie (pokarmy) (6), katowanie(-a) (skatowanie) (3), kaźń, kłopoty, konfessyje (2), kościoły (3), krainy (kraje) (12), krolestwa (6), krolowie (3), krotochwilenie, krotofile(-a) (krotochwile) (3), krzywdy (3), książęta (4), księgi (4), kucharze, kupie(-a) (5), kupiectwo, kwiatki (kwiaty, kwiateczki) (13), lekarstwo, ludzie (17), łaska (6), majestat, mądrości, męczennicy, męki(-a) (8), miasta (2), miejsca (13), miłofierdzie (11), mnimanie, modły (modlitwy) (5), mowy, morderze, możności (mocy(-e)) (5), muzyki (2), myśli (4), nabożeństwo(-a) (3), naczynie, nadzieja(-e) (2), narody(-owie) (50), nauki(-a) (4), nędze(-a) (3), niebezpieczeństwa(-o) (3), niedostatki, niemocy(-e) (10), niepobożności (niezbożności) (2), nieprawość (2), nieprzyjaciel (2), niesnaski, niezgody, nowiny, obelżenie, obfitości, obietnice(-a) (4), objawienie, obywatele, odmiana(-y) (2), odpusty (2), odzienie(-a) (2), ofiary (6), omyłki (2), oprawy, osoby, owoc(e) (8), pałace (3), panowie, państwo, patryjarchowie, perfumy, petlice, picia (2), pienie (fpiewanie) (9), pieśni (piosnki) (4), pisma(-o) (16), Pismo Święte, plagi (4), płanety, pociechy (11), podobieństwo(-a)

(2), pokolenie, pokusy (9), policyje, pomoc(e) (2), pomsty (3), poselstwa, pośmieszki (pośmiewanie) (2), potrawy (2), potrzeby (3), potwarzy(-e) (3), powinność, powodzenia, pozłoty, pożytki (6), prorocy (4), prośby, przeciwności, przeszkody, prześladowanie(-a) (4), prześladownicy, przezwiska (2), przybytki (4), przyczyny (2), przygody (12), przykłady (2), przykrości, przypadki (8), przyprawy (14), przysma(cz)ki (10), przywileje, ptaki (ptacy, ptaszki) (7), radości (9), rody, rozkoszy(-e) (12), rozmyślanie(-a) (2), rozterki, rozumki, ryby (3), rzecz(y) (14), rzeki, sądy (2), sejmy, sekty (3), sidła (2), skarby, smutki (smętki) (2), sprawy(-a) (14), sprzeciwnicy, sprzeciwności (2), stany(-owie) (18), staranie, strachy (5), stroj(e) (2), strony, swawole, stworzenie, szaty, szczep, szkody (3), sztuka(-i) (2), śmierci, święci (2), troski (troskliwości) (4), trudności (trudy) (8), trwogi, ubiory, uciski, udręczenie (2), umiejętność, upadki, upory (2), urzędnicy, utrapienia, utraty (2), węże, wiary (2), wilkości, winy, wdzięczności, wody (7), wodki, wonności (3), wrzody (4), wszeteczności, wykłady, wymysły (16), wymyślacze, wysławianie, występki (2), wywody, wyznawcy, wzjawienie, wzory (2), zabieganie, zaburzenia, zakonnicy, zakony (2), zapłaty (2), zbytki (4), ziarno, ziemie(-a) (3), zioł(k)a (ziele, ziołko) (12), złorzeczeństwo, złość(-i) (10), znaki (4), zwierzęta (7), zwycięstwo, źródła, żądła, żupany, żywności.

Wyrażenia: »rozliczne farby, barwy; rozlicznych farb, barw« = *ex diversis coloribus HistAl* [szyk 7:1] (3:2;2:1): [*paw mówi:*] Gdy mam pierze takó śliczne/ Ná łobie bárwy rozliczne *BierEz* N4v; *HistAl* H6; *RejWiz* 24, 179v; Discriminate in Bibliis legitur, Rozlicznych farb odzienie. *Mącz* 49b; *RejZwierc* 22; A ziemiá/ łkoro łónce iéy zágrzeie/ W rozliczné bárwy znouy łye odźieie. *KochPieś* 41; *KochPam* 81.

»(i) in(n)e(-y) (a. insze(-y)) rozliczne(-y)« [w tym: *pl* (33), *sg* (2)] (35): *RejPs* 215v, 219; *RejKup* g5v; iako naofstatek ciężki ogień i infzé rozliczné męki wáżyłz/ ktoremi katowán będzież? *MurzHist* N; *BielKron* 35; CZekał vpadku Papielkiego y vrzędu iego [...] *Ioannes Viklew, Ioannes Hus, Hieronymus de Praga* [...] y infzych rozlicznych kácerzow dołyć/ wśyfici ci zginęli *OrzList* h3; Ktorego to Zyáwienia/ tak iákochmy łyżzeli/ temu Iánowi świętemu przez Duchá świętego y przez Anyoły Páńskie y przez ine rozliczne głófy dziwnie łpráwionego/ łpráwá á położenie tá iest wśytká. *RejAp* AA7v; co zwodzili ludzi á vczyli ie dáwác chwały łámemu tylko Bořtwu temu należące inemu rozlicznemu łtworzeniu łwiáthá tego. *RejAp* 9, 32v, 75, 82v, 106v, 111 (11); co tu Pan miedzy inemi rozlicznymi obietnicámi á pociechámi łwemi/ wiernym łwoim obiecowác raczy/ iż [...] *RejPos* 277, 5, [137]v, 138v, 328v; iżby łie tho nie tylko iemu łámemu/ ále y innym rozlicznym łtanom y Rzeczyłpolitey przygodziło. *RejZwierc* 138v; Więc łobie thu ná łtárość dopiro groby kuiá/ áłábáłtry/ mármury/ y infze rozliczne kámienie łamiá *RejZwierc* 161, 114, 147, 194v, 263v; Toć o łobie Luteranowie/ to Sákrámentarze/ toż Nowokrzczeńcy/ to też Troybożanie y infze rozliczne Sekty powiádaia. *WujJud* 131; *ReszList* 161; *GórnRozm* G2; *LatHar* 110, 259, 376, 453.

»rozlicznymi kstałty; rozliczny(-e) kstałt(y)« = *różnorodnie; różnorodność* [w tym: *pl* (11), *sg* (2)] (8;5): O nędzny márnny łwecie toż nas dziwnie łudzifz/ A rozlicznymi kłtałty łwáwołá w nas budziłz *RejWiz* 121v; *RejAp* AA7, 160v; *RejPos* 280, 338, 339; Rozliczny kłtałt przyiaciól iáko rozeznác *RejZwierc* B [*idem* 89]; Gdyż duřzá áni rozlicznych kłtałtow/ áni vłtrzępionych vbiorow [...] nie potrzebuie. *RejZwierc* 104v, 9, 89, 194v, 267v.

~»rozlicznie a rozlicznemi kstały« (1): Iż rozlicznie á rozlicznemi kftały raczył z námi mowić Pan *RejAp* 4v.~

»liczba rozliczna« = *wielorakość, różnorodność* (1): Wielgość każdej rzeczy pochodzi z ftrony wielgości ciepła przyrodzonego, zaś mnoftwo á rozliczność [*wilgoci*] pochodzi z ftrony materiy ktora ieft początek wżelkiej liczby rozliczney *GlabGad* H6v.

»rozlicznym(-emi) obyczajem(-mi), sposobem(-y)« = *różnorodność; różnorodnie* [*w tym: sg* (3), *pl* (2)] (3:2): *MurzHist* L4; Náviedziłeś ziemię y nápoileś ią/ rozlicznym [!] obyczáiem vbogáciłeś [*multiplicasti locupletare*] ią *Leop Ps* 64/10; dobrze tedy rozlicznym fpořobem/ ten miłości Bożey zátłumiony ogień wznicić *LatHar* +6; Y rozlicznemi fpořpoby chwalili Páná Bogá. *WujNT Col* 3 arg.

~»rozlicznie a rozlicznemi obyczajmi« (1): Iż rozlicznie á rozlicznemi obyczáymi rozmawiał fie z námi Pan nářz *RejPos* 325v.~

»z rozlicznych rodzajow« (1): ná ktorych [*jaworów*] gářaskach fiedzieli ptacy z rozlicznych rodzajów [*multa avium ... genera*]/ á kořdi ptak wedłóg włáznego fwego fpořobu był wymálowan *HistAl* Hv.

»rozliczne rozdzielenie« = *podział na wiele części* (1): Rozliczne Roku rozdźielenie. *LatHar* ++7.

»rozliczna(-e) rozność(-i)« (2): Przecź fie ták w dziwnych fprawach narody mieřziáią A w rozlicznych roznořciach myřli zá wiefziáią. *RejWiz* 1v; *RejZwierc* 1v.

»na rozliczne strony; po rozlicznych stronach; z rozlicznych stron« [*szyk* 5:4] (4;3;2): *RejWiz* 122v; wiele ludźi kniemv z rozlicznych ftron przychořdziło/ żáđaiąc iego rády *HistRzym* [39], 38, 129v; kthore [*pořmieszki*] po ftronach rozlicznych poháncy iáwnie o nas miedzy řobą miewáią *RejZwierc* 185v, 14v, 120; ábyř do [...] pořytkow myřlá y chęcią zmierzał: y áby [...] řerce [*twoje*] ktoremikolwiek wiátry řwieckimi ná ftrony fię rozliczne płocho y lekkomyřlnie nie vnořiřło. *LatHar* [+11]; *WitořLut* A3v.

»wiele rozlicznych« [*szyk* 10:3] (13): Ten pokoj [...] złaman jest na wiele rozlicznych staniach. *Diar* 85, 35; *RejAp* 32v, 100v, 159; Iż w domu Oycá mego/ to ieft/ fpořecznego Bořtwá mego/ wiele rozlicznych pářacow ieft *RejPos* [292]; wiele á wiele rozlicznych potwarzy vřtáwiciřnie řwiát muři wymyřláć náđ tymi/ ktorzy fie [...] nie zgadzaią z nim *RejPos* 336, 1v, 5, 128, 192; *CzechRozm* 94v; Bo kiedyć fię vkazał/ w vwielbionym řieie/ Powiedźiáći rozlicznych onych poćiech wiele *SiebRozmyřl* K2.

Szeregi: »dziwne(-y) a rozliczne(-y)« [*w tym: pl* (18), *sg* (1)] [*szyk* 13:6] (19): duřřo moiá [...] řtáray fie ábyř fie vczyřlá wyřłáwować rozliczne á dziwne błogofłáwieńřtwo iego. *RejPs* 151v; *Diar* 70; *RejAp* 98, 112v, 124, 170v, 198v; iź pewno ieft zgořowáne thobie ono wdzyęczne obiecáne kroleřtwo twoie/ y z dziwnemi á rozlicznemi rořkořzámami iego *RejPos* 264v, 191v, [292]v, 321v, 327, 330v, 348v, Ooo4v; Pátrźze záfię ná rozliczne kupie/ ná záthrudnione furmáńřtwá/ ná rozliczne á dziwne rzemieřłá/ iáki řkrzyp/ iáki kořlát ná kářdym rynku *RejZwierc* 70v, 122, 257v; *RejPosWstaw* [1433]v. [*Ponadto w pořęczeniu szeregowym 1~r.*]

»hojne a rozliczne« (3): iáwnie wiedzá iáko řą powinni miřowác Páná Bogá fwego/ zá ty hojne á rozliczne dobrořdzieyřtwá iego *RejPos* 209v, 237v, 253v.

»rozliczne i bez liczby« (1): Infzych řekt choć rozlicznych y iákmiarz bez liczby iuź iákoby v nas tylko řieię zořtał *PowodPr* 33.

»rozliczne i obfite« (1): Nániefli ná Koronę długow rozmáitych/ Onych opraw rozlicznych y dofyć obfitych. *RejZwierc* 248v.

»rozmaite(-y) a (i) rozliczne(-y)« [*w tym: pl* (6), *sg* (1)] [*szyk* 5:2] (7): Co widzimy zrozmaitych á zrozlicznych żyoł y kwiatkow *GliczKsiąż* F; *KrowObr* 109; *RejPos* 202, 339; iuż nie licząc rozmáitych á rozlicznych rzemieńnikow co fie łwemi robotámi żywią *RejZwierc* 111v; *WujJudConf* 5; Rzecz o ktorey w tym liście piłze/ nie iedná ieft/ [...] ále rozmáita y rozliczna. *WujNT* 576.

»rozne a (i) rozliczne« [*szyk* 3:2] (5): *RejWiz* A4; gdyż łą rozne á rozliczne łtany tego to narodu ludzkiego. *RejPos* [344]v, 299; á iáko w Stárym zakonie rozliczné ofiáry y rózne záchowywali potómłtvo kápłáńłtwa *BiałKat* 366; *WujJud* 33.

a. *W funkcji rzeczownika:* »rozliczni« (2) : A iakofz vmyłł moy ieft o przyrodzonym łożeniu przez żywioła thych zioł, kwiecia [...]; też y o moczach á łprawowaniu gich rozlicznym ku połileniu mdłego przyrodzenia ludzkiego: oznaymić. *FałZioł* [*7]; Obtoczćie w koło gorę Syon [...]. Záfadzćie fercá wálze w mocy iey: y rozdayćie rozlicznym domy iey *LatHar* 369.

b. *Z uwydatnieniem różnic i niekiedy neutralizacją elementu nieokreślonej wielości: wiele bardzo różnych a. kilka i każdy inny* (20) :

Z rzeczownikiem w pl (6): *OrzQuin* I3v; *RejPos* 140; Bo ony [*małzonki*] ták działáią/ chodząc do komory/ Odmieniá fie częłtokroć/ w rozliczne vbioru. *BielSat* Dv [*idem BielRozm*]; *WujJud* 132v; *BielRozm* 25; Rozmáite miełzkánia [*Ioann* 14/2]/ znáčą rozliczne załługi/ y rózne zapłáty w iednym żywoćie wiecznym. *WujNT* 364; [Ták Apołtołowie bez rozmyłłu mówili rozlicznými ięzyki w dzień łwiąteczny. *BiałPos* 12 (*Linde*)].

Z rzeczownikiem w sg (12): [*ziele piołunu*] Ieft rozliczney moci [...] to ieft odmiekczałtza żywot [...]. Wtorą ma moc zatwierdzáiątzą [...] *FałZioł* I 1a, I 154d; iako też j prorocłtwa inłze mogá być ku rozlicznemu kończu wykładane *WróbZołt* A3v; Zwiřzétá rozmáite ktorych zyemiá pełná/ Iáko w nich dziwne kłtałty á rozliczna wełná. *RejWiz* 10; Polá twego miełzanem náfieniem ofiewáć nie będziefz (*marg*) Pan [...] brzydźi fie nie łłufznem miełzánem rozlicznego náfienia ktore w niem [*Kościele*] ieft/ co fie rozumie o náuce iego [...] (–) *BibRadz Lev* 19/19; *RejPos* 162; *SkarŻyw* 258; *LatHar* 478, 661. *Cf Wyrażenia, Szereg*.

Wyrażenia: »rozlicznej barwy« (1): Słimaki morzkie [...] Rozliczney łą barwy/ iedny biały/ drugie czýrwoney/ drugie łzarey *FałZioł* IV 31d.

»rozliczny sposób« (1): Rozliczny łpołob krotkiego nabożeńłtwa dzieńnego/ przez rozmyłłanie y modlitwę. *LatHar* 51.

Szereg: »wielki i różliczny« (1): A przeto z ták wielkiego y różlicznego orłzaku łwiádectw [...]/ iż koniecznie potrzebne ieft po odpułzczeniu grzechu/ dofyć wczýnienie/ kłáde tedy przykłád/ táki [...] *WysKaz* 31.

a. *Przeciwstawny, sprzeczny* [*z rzeczownikiem w sg*] (2) : Skłonność w żywiołách/ rozliczną miárkowáć/ A ich niezgodą/ łwiát w ozdobie chowáć *GrabowSet* V4v.

W przen (1) : To yełł dom [*tj. Kościół*] nye ná rozlicznym á włtęmpuyącym pyáłku [*tj. na przeciwstawnych sobie doktrynach*]/ ále ná yedney/ cáłey/ á twárdey opoce [...] zbudowány. *KromRozm II* tv.

c. Złożony z wielu jednostek (często z rzeczownikiem zbiorowym) (26) :

Z rzeczownikiem w pl (5): *RejPs* 97; Co tho ieft zá huf iuż dobrze wiemy/ bo huf rozlicznych duchow Anyołów [...]. Ony też rozliczne hufy wiernych Pánńkich *RejAp* 162; co tu Ewanyeliftá piŕze/ iŕ tłuŕcŕe rozliczne ŕchadzály ŕie do Páná *RejPos* 183, 191v; *RejZwierc* 172v.

Z rzeczownikiem w sg (21): *RejPs* 97v; Dał im obfitość [...] Cielcow/ koŕŕat/ młodych iágniát/ bydlá rozlicznego *LubPs* gg4; Potym wŕędy rozliczne kwiecie rozŕádzono *RejWiz* 23v, 25v, 53, 114v; Abowiem mnie ci [tj. synowie królowej] opon z rozlicznego ŕwiátá/ Nánofŕá zewŕŕąd doŕŕŕ *RejZwierc* 15v; *BielKron* 292v; iáko [ta gwiazda] ŕobie z dymu onego wypuŕciłá rozliczná ŕzáráncŕá ku pomocy ŕwoiey *RejAp* 110, 142v; A rozliczna pothym tłuŕcŕa ŕłáli odzyenie ŕwoie po drodze. *RejPos* 1v; A ktemu ielŕcŕe Pan [...] potwirdził tego pewnym á nieomylnym tym znákiem Boŕtwá á moŕŕnoŕci ŕwey/ przed wielkim zebrániem ludu rozlicznego *RejPos* 222, 231v, 263v, 347v; Wŕędyŕ powietrzem [przepaŕŕ] nápełnił/ rozliczne w nim ptałtwo ŕpráwił *ArtKanc* I3; *OstrEpit* A3v; Tu [...] Robáctwo rozliczne/ ŕmrod/ y zgniłoŕ nieznoŕna. *LatHar* 670, 251; ktore [majętnoŕci] záŕię Biŕkupi/ przykłádem ŕporzárdenia Boŕkiego/ w ŕtárym zakonie rozdziałáli miedzy rozliczne duchowienŕtwo ŕwoie *PowodPr* 22, 4.

2. Wielki, intensywny; mocno działający; multiformis Vulg (24) : Teŕ naprzeciwo ŕwiętego walantego niemocy/ y na przeciwo paralizowi małŕ ŕtego kokornaku wczyniona: ieft rozliczna tym obyczáiem. *FalZioł* I 10c; ŕwieŕe włoŕki [tj. ziele Matki Boŕej włoŕki] więczŕzey ŕa [!] moczy/ ale zwiędle nie tak rozliczney moczy *FalZioł* I [26]d; Pieczona tedy czebula zamorŕka lepŕza ieft y moczy ielth rozlicznieyŕzey niŕli tak ŕurowa *FalZioł* I 133a, [*7], I 21d, 41c, 42d, 97d, II 7b, 13a; *RejPs* 161v; Doŕięgnáwŕzy ŕkoŕŕztwie [jabłuszka]/ áno dziwne ŕmáki/ A dziwnego ŕzczępienia okázuiąc znáki. Dawáiąc ŕ ŕiebie wonnoŕ rozliczney wdzycęcznoŕci/ A ony dziwne ŕmáki przyiemney ŕłotkoŕci. *RejWiz* 177; [wybrani boŕzy] ŕlná ŕie iáko kámyki drogie á rozliczney pięknoŕci przed ŕwięthym máyeŕtatem iego *RejAp* 182v, 82v, 101v, 114; Y kazał przed nim piŕkác/ bębnąc/ y rozliczne wefele czynić *HistRzym* 94; BVduiemy rozlicznym koŕŕtem dziwne dwory *RejZwierc* 247v, [213]v; prágnienie mię morzy rozliczne ná duŕzy *LatHar* 217; RAcŕ ná rozliczná niepotęŕnoŕ náŕŕę/ Boŕe wŕzechmogácy/ okiem poyŕŕzeć miłoŕciwym *LatHar* 440, +2, 562; *WujNT Eph* 3/10.

3. Prawdopodobnie: Ozdobny, kosztowny (5) :

Z rzeczownikiem w pl (2): Ano piękne pánienki koŕŕtownie vbráne/ W rozlicznych złotohławiech z wirzchu przyodzyáne. *RejWiz* 24; *RejZwierc* 244.

Z rzeczownikiem w sg (3): Uŕzywájá tako h[o]jnie, Wŕszytek ŕatek mają ŕtrojnie: [...] Zamki, miasta murowane, Perły i drogie kamienie, Dziwno rozliczne odzienie. *BierRozm* 6; Biŕior rozlicny [!] [byssus varia] z Egiptu tkan ieft tobie na ŕagle *Leop Ez* 27/7; *RejZwierc* 176v.

4. Prawdopodobnie: Złożony z różnych tonów (lub głośny cf znac. 2.) (1) : ale wyŕŕŕzey wzgorę wzlataiácz/ [skowronek] rozliczne ŕpiewanie wytwarza *FalZioł* IV 24a.

Synonimy: **1.b.** odmienny, rozmaity, rozny.

Cf **NIEROZLICZNY**